

STATUT

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

SINDIKAT PRIDOBIVANJA ENERGETSKIH SUROVIN SLOVENIJE (v nadaljevanju SPESS), ki so ga ustanovili člani Sindikata podjetja Rudnik lignita Velenje (zdaj Skupina Premogovnik Velenje), je samostojna, prostovoljna, demokratična, nestrankarska stanovsko-interesna organizacija, v katero se delavci včlanjujejo zato, da bi v njej na organiziran način izražali in uresničevali svoje osebne in skupne interese ter uveljavljali in varovali svoj materialni in socialni položaj, pravice delavcev in članov v skladu s programskim dokumentom in statutom SPESS in z mednarodnimi konvencijami ter načeli pravne države.

2. člen

SPESS s svojo organiziranostjo in z delovanjem usklajuje in uresničuje interese članov ter sprejema, načrtuje in opravlja naloge in akcije, ki so v skupnem interesu članstva.

3. člen

Temeljni subjekt oblikovanja, uveljavljanja in preverjanja delovanja SPESS je član sindikata.

4. člen

SPESS deluje po načelih solidarnosti in vzajemnosti.

5. člen

Odnosi v SPESS temeljijo na samostojnosti, enakopravnosti in odgovornosti članov, organizacij in organov pri oblikovanju, sprejemanju in uveljavljanju skupnih odločitev.

6. člen

SPESS združuje delavce področja pridobivanja energetskih surovin Slovenije. V SPESS se lahko enakopravno vključujejo tudi delavci ali sindikati drugih dejavnosti.

7. člen

Ime sindikata je SINDIKAT PRIDOBIVANJA ENERGETSKIH SUROVIN SLOVENIJE.

Uporabljata se kratici »SPESS Slovenije« ali samo »SPESS«.

Sedež Sindikata je v Velenju, Partizanska 78.

8. člen

SPESS je:

- organizacija za izvajanje posameznih in skupnih interesov ter za njihovo usklajevanje v okviru SPESS;
- samostojni nosilec odločitev in akcij, ko gre za materialni in socialni položaj ter zaščito članov SPESS;
- partner, nosilec in pogajalec pri uveljavljanju interesov delavcev (v nadaljevanju članov) in sindikatov, vključenih v SPESS, pri sklepanju in uveljavljanju kolektivnih pogodb;
- pooblaščen predlagatelj za začetek postopka pred ustavnim sodiščem.

9. člen

Temeljne naloge in cilji SPESS so:

- združevanje vseh članov in sindikatov, vključenih v SPESS, s ciljem skupnega delovanja in usklajevanja skupnih interesov ter njihovo zastopanje in uveljavljanje v institucijah države in delodajalcev;
- spremljanje materialnega in socialnega položaja članov, oblikovanje stališč in zahtev ter njihovo uveljavljanje v državnih in drugih institucijah;
- uveljavljanje primernih delovnih in življenjskih razmer članov;
- sklepanje in uveljavljanje celovite vsebine kolektivnih pogodb posameznih področij;
- dajanje pobud, predlogov in uveljavljanje le-teh na področjih varstva in zdravja pri delu ter humanizacije dela;
- varovanje, razvoj in uveljavljanje pravic članov pri soupravljanju;
- uveljavljanje pravice do dela in svobodne izbire zaposlitve ter zaposlovanja pod enakimi pogoji;
- varovanje sindikalnih pravic in svoboščin;
- pravica zastopanja in uveljavljanja sindikalnih interesov in zahtev ter svobodna izbira sindikalnega boja, vključno s pravico do stavke;
- varovanje delovne in osebne nedotakljivosti sindikalnih predstavnikov – zaupnikov pri izvajanju sindikalnih nalog in ciljev;
- izobraževanje in usposabljanje članov ter voljenih in imenovanih sindikalnih predstavnikov – zaupnikov;
- zagotavljanje brezplačne pravne pomoči in zaščite članom pri varovanju pravic iz dela in delovnega razmerja;

- razvijanje solidarnosti in vzajemnosti;
- socialna pomoč članom SPESS;
- sodelovanje, povezovanje in usklajevanje skupnih interesov z drugimi sindikati v Sloveniji, sindikati iz drugih držav ter mednarodnimi organizacijami, njihovimi združenji ter institucijami.

II. ČLAN SPESS

10. člen

V SPESS se lahko včlani vsak delavec, ki je v delovnem ali pogodbenem razmerju, ter delavci, ki so kot presežek ostali brez dela, v enem izmed področij 6. člena tega statuta.

11. člen

Članstvo v SPESS je prostovoljno. Delavec postane član, ko podpiše pristopno izjavo, s katero se obveže, da sprejema program in statut SPESS. S članstvom pridobi člansko izkaznico.

Včlanitev se opravi pri sindikalnem zaupniku v sindikatu podjetja ali v tajništvu sindikata podjetja.

Vodstvo SPESS oziroma sindikalni predstavniki druge oblike organiziranja SPESS so dolžni novega člana seznaniti z njegovimi pravicami, ugodnostmi, dolžnostmi, programom in statutom SPESS ter s pravili sindikata podjetja.

12. člen

Članstvo v SPESS ohranijo člani, ki so začasno nezaposleni ali jim je prenehalo delovno razmerje zaradi prenehanja dela, ukinitve delovnega mesta ali stečaja podjetja.

Ti člani so opravičeni plačila članarine največ za obdobje enega leta.

13. člen

Član SPESS ima pravice, ugodnosti in dolžnosti, ki jih uresničuje posamično in skupaj z drugimi člani. Član ima pravico:

- da svobodno izraža svoje interese in jih usklajuje z interesi drugih članov ter da sodeluje pri oblikovanju, sprejemanju in uveljavljanju sindikalne politike;
- da neposredno aktivno sodeluje v akcijah SPESS in sindikata podjetja;
- da neposredno uveljavlja sindikalna stališča in zahteve v svojem delovnem okolju;
- da voli in je voljen ali imenovan v organe SPESS in organizacije sindikatov, s katerimi se le-ta povezuje skladno z določili tega statuta;

- da predlaga ugotavljanje odgovornosti članov organov in nosilcev funkcij SPESS ter članov organov sindikata, s katerimi je SPESS povezan, in da predlaga oziroma zahteva njihov odpoklic, če ne delujejo v skladu s statutom SPESS in drugimi akti ali če ne uresničujejo sprejete sindikalne politike oziroma sklepov in stališč;
- do brezplačne pravne pomoči in zaščite v sporih iz celovite vsebine panožnih in podjetniških kolektivnih pogodb ter zaščite v sporih iz delovnega razmerja;
- do zaščite v primeru, če bi bil zaradi sindikalnih aktivnosti postavljen v manj ugoden ali kako drugače podrejen položaj v primerjavi z položajem pred temi aktivnostmi;
- da kandidira za člana organa soupravljanja;
- do strokovnega izobraževanja in usposabljanja za potrebe sindikalnega dela.

Ugodnosti člana so:

- pomoč pri iskanju ustrezne prezaposlitve;
- pomoč iz solidarnostnih skladov v primeru stečaja ali likvidacije podjetja, bolezni, naravne nesreče ali smrti;
- pomoč iz stavkovnega sklada za primer stavke;
- letovanje v objektih sindikalnega turizma;
- sodelovanje v sindikalnih rekreativnih in kulturnih dejavnostih;
- ugodnosti pri nakupih in storitvah s člansko izkaznico.

Član pridobi pravico do navedenih ugodnosti po plačilu prve članarine.

Po sprejemu dokončnega sklepa o črtanju in izključitvi iz članstva sindikata delavec ne more več uveljavljati ugodnosti člana.

Dolžnosti člana so:

- da plačuje članarino;
- da deluje v skladu s programskimi in statutarnimi akti SPESS in sindikata podjetja;
- da sodeluje v akcijah organizacij in organov SPESS ter se zavzema za uveljavljanje sindikalne politike v svojem delovnem okolju;
- da se opredeljuje do vseh oblik in metod sindikalnega boja.

V skladu s tem statutom se uresničevanje posameznih pravic in dolžnosti podrobneje opredeli v izvedbenih aktih (pravilniki o BVP, apartmajih)... sindikata podjetja ter SPESS.

14. člen

Vodstveni delavci in delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ki odločajo o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev, praviloma v času opravljanja take funkcije ne morejo biti člani SPESS.

15. člen

Članstvo v SPESS preneha:

- z izstopom na podlagi pisne izjave;
- s črtanjem, če zaradi neopravičenih razlogov član ne plačuje članarine;
- z izključitvijo, če je član grobo kršil določila ali deloval v nasprotju s tem statutom, če je ravnal v škodo sindikalnega premoženja ali če je drugim članom sindikata preprečeval sodelovanje v stavki, ki jo je organiziral sindikat;
- ob upokojitvi;
- s smrtjo člana.

Sklep o črtanju ali izključitvi sprejme sindikalna organizacija, v kateri je član organizacijsko povezan. Zoper sklep o črtanju in izključitvi ter na ukrepe, s katerimi so kršene njegove statutarne pravice in dolžnosti, se lahko član pritoži na predsedstvo SPESS.

Ne glede na razloge, ki imajo za posledico prenehanje članstva, je član dolžan vrniti izdajatelju člansko izkaznico. Sindikat podjetja mora do konca tekočega meseca obvestiti ustrezno strokovno službo o spremembi statusa člana.

16. člen

Izključeni član lahko zaprosi za ponovno včlanitev v SPESS po poteku enega leta od sprejema dokončnega sklepa o izključitvi.

Sindikalna organizacija o ponovnem članstvu obvesti predsedstvo SPESS.

Člani, ki so izstopili ali bili črtani, se lahko ponovno včlanijo. Ponovno včlanjevanje se obravnava kot novo članstvo.

III. VARSTVO SINDIKALNEGA ZAUPNIKA IN DRUGIH SINDIKALNIH PREDSTAVNIKOV

17. člen

Organi in organizacije SPESS varujejo delovno in osebno nedotakljivost sindikalnih zaupnikov in drugih sindikalnih predstavnikov tako, da jim je zagotovljeno:

- varstvo med opravljanjem funkcije in drugih sindikalnih nalog skladno z Zakonom o delovnih razmerjih, panožno ali podjetniško kolektivno pogodbo ter drugimi akti podjetja;
- brezplačna pravna pomoč v sporih, ki nastanejo zaradi opravljanja sindikalnih nalog;

Vsi sindikati, vključeni v SPESS, v svojih statutarnih aktih ali pravilih podrobneje določijo način varstva sindikalnih zaupnikov in drugih sindikalnih predstavnikov ter nosilcev funkcij v SPESS.

IV. ORGANIZIRANOST IN DELOVANJE SPESS

18. člen

SPESS je organiziran s prostovoljnim združevanjem delavcev področja pridobivanja energetskih surovin v Sloveniji ne glede na narodnost, versko prepričanje in politično pripadnost.

19. člen

SPESS je organiziran po delovno-proizvodnem načelu ter načelu racionalnosti in ekonomičnosti, glede na število članov in specifičnosti okolja, v katerem deluje.

Pri svojem organiziranju in delovanju upošteva tudi programsko, teritorialno, interesno, poklicno in funkcionalno načelo, vendar le kot obliko in metodo dela SPESS.

20. člen

Temeljne oblike organiziranja in delovanja SPESS so:

- SPESS (A);
- sindikat podjetja (B).

A. SPESS

21. člen

SPESS je pravna oseba.

22. člen

Organiziranost in delovanje SPESS temeljita na posameznih in skupnih interesih ter potrebi članov po njihovem usklajevanju in sodelovanju z drugimi samostojnimi sindikati ter državnimi institucijami in združenji.

23. člen

Organi SPESS so:

- kongres,

- konferenca,
- predsedstvo,
- nadzorni odbor.

KONGRES SPESS

24. člen

Kongres je najvišji organ SPESS.

Kongres sestavljajo:

- člani konference SPESS,
- sindikalni zaupniki sindikatov podjetij glede na število članov po ključu, vendar ne manj kot dva delegata iz posameznega sindikata podjetja. Sestav določi predsedstvo SPESS.

Kongres je vsako peto leto. Skliče ga predsedstvo SPESS, ki s sklepom o sklicu hkrati določi tudi program priprav.

25. člen

Kongres je lahko organiziran tudi predčasno:

- s sklepom predsedstva SPESS, če ta oceni, da to narekujejo razmere v SPESS ali širše;
- na zahtevo tretjine sindikatov podjetij ali članov SPESS.

26. člen

Kongres:

- sprejema programske dokumente SPESS;
- sprejema poročilo o svojem delu;
- sprejema poročilo nadzornega odbora;
- sprejema statut SPESS in njegove spremembe in dopolnitve;
- voli predsednika, podpredsednika in generalnega sekretarja ter člane nadzornega odbora in verificira sestav konference;
- odloča o ustanovitvi, razdružitvi in ukinitvi SPESS ter njegovi vključitvi ali izstopu iz sindikalnih in drugih združenj v državi;
- obravnava in sprejema druge dokumente, ki mu jih predloži predsedstvo ali konferenca SPESS.

KONFERENCA

27. člen

Konferenca je najvišji stalni organ SPESS med dvema kongresoma.

Konferenco sestavljajo:

- predsednik, podpredsednik in generalni sekretar SPESS;
- člani predsedstva SPESS;
- predsedniki sindikatov podjetij;
- člani nadzornega odbora SPESS;

28. člen

Konferenca SPESS se sestaja najmanj enkrat letno.

Konferenca:

- določa na podlagi programskih dokumentov kongresa letne usmeritve dela SPESS;
- obravnava in sprejema letna poročila o delu SPESS;
- obravnava splošna in skupna vprašanja SPESS;
- sprejema spremembe in dopolnitve programa in statuta SPESS;
- opravlja nadomestne volitve in imenovanja med dvema kongresoma;
- verificira sestav predsedstva SPESS za posamezna področja;
- obravnava vprašanja odnosov z drugimi sindikalnimi organizacijami v državi in tujini;
- sprejema poslovnik o svojem delu;
- obravnava in odloča o drugih vprašanjih, pomembnih za članstvo SPESS.

PRESEDSTVO

29. člen

Predsedstvo je najvišji stalni organ SPESS med dvema konferencama.

Predsedstvo sestavljajo:

- predsednik, podpredsednik in generalni sekretar SPESS;

- člani predsedstva, ki so praviloma sindikalni zaupniki in zadolženi za področje kolektivnega dogovarjanja, socialno politiko, pravno varstvo in zaščito delavcev – članov sindikata, mednarodno sodelovanje in informiranje.

Predsedstvo je za svoje delo odgovorno konferenci in kongresu, posamezni člani pa glede na zadolžitve tudi predsedniku SPESS.

30. člen

Predsedstvo ima naslednje naloge in pristojnosti:

- usklajuje delovanje organov in organizacij SPESS ter odloča o tekočih vprašanjih;
- obravnava splošna in konkretna vprašanja, ki zadevajo materialni in socialni položaj članov sindikata ter v zvezi z njimi sprejema ocene, stališča, sklepe, zahteve in ukrepe;
- sprejema skupne podlage za pripravo in sklepanje kolektivnih pogodb ter odloča o njihovih sklenitvah;
- oblikuje, sprejema in posreduje stališča do predlogov zakonov in predpisov, njihovih sprememb in dopolnitev s celovitega področja vsebine kolektivnih pogodb;
- sprejema ukrepe in usmeritve za usklajeno delovanje SPESS na področju sodelovanja delavcev pri upravljanju;
- v državnih institucijah zastopa in uresničuje specifične interese članstva;
- razvija metode delovanja, ki omogočajo članstvu, organizacijam in vodstvom sindikata oblikovanje sindikalne politike, programov, sklepov in stališč SPESS;
- sproža postopke pred ustavnim sodiščem;
- izvaja kadrovske postopke tako, da izbere nosilce funkcij iz druge alineje 29. člena tega statuta;
- na podlagi odločitev v sindikatih podjetij odloča o napovedi splošne stavke področja ter sprejema odločitve o drugih oblikah sindikalnega boja;
- na zahtevo posameznih sindikatov podjetja sprejema sklep o izvedbi sindikalnega referendumu na ravni SPESS;
- sprejema usmeritve in programe izobraževanja in usposabljanja sindikalnih zaupnikov in drugih sindikalnih predstavnikov;
- na podlagi odločitev v sindikatih podjetij sprejema pravilnik o financiranju in finančno-materialnem poslovanju SPESS ter odločitve o oblikovanju namenskih skladov;
- sprejema pravilnike in druge akte SPESS;
- organizira in vodi informativno dejavnost ter skrbi za stike z javnostjo;
- razvija solidarnost in vzajemnost med članstvom in organizacijami SPESS;
- odloča o obliki delovne in poslovne organiziranosti v predsedstvu pri uresničevanju programa in tekočih nalog SPESS;
- pripravlja konference in kongrese SPESS ter predlaga dnevni red;
- na podlagi dogovorjenih meril določa nagrade zunanjim sodelavcem, ki za SPESS opravljajo strokovna ali pogodbeno delo.

NADZORNI ODBOR SPESS

31. člen

Nadzorni odbor šteje najmanj pet članov in je sestavljen tako, da so v njem zastopani vsi sindikati, katerih delavci so povezani v SPESS. Član nadzornega odbora ne sme biti član predsedstva SPESS.

Nadzorni odbor izmed svojih članov izvoli predsednika in njegovega namestnika.

Nadzorni odbor:

- spremlja in nadzira finančno-materialno poslovanje SPESS ter njegovo skladnost z zakonskimi določili in s sprejetimi sklepi ter predlaga ustreznim organom odpravo ugotovljenih nepravilnosti;
- nadzira zbiranje in porabo sindikalne članarine;
- nadzira odvajanje članarine v skladu s sprejetimi akti in sklepi;
- kontrolira zaključni račun predsedstva SPESS;
- poroča o svojem delu in ugotovitvah kongresu in konferenci.

PRESEDNIK SPESS

32. člen

Predsednik vodi, predstavlja in zastopa SPESS. Je odgovoren za celovito sindikalno politiko in izvajanje programskih usmeritev, materialno in finančno poslovanje ter izvajanje drugih dogovorjenih nalog in sklepov organov SPESS.

Predsednik SPESS je predsednik predsedstva SPESS. Praviloma je sindikalni zaupnik v Sindikatu Premogovnika Velenje.

Predsednik SPESS je lahko predčasno razrešen, če s svojim delovanjem grobo krši ta statut, deluje v nasprotju s programskimi usmeritvami SPESS, povzroči večjo materialno ali moralno škodo ali kako drugače škoduje interesom, položaju in ugledu SPESS.

Postopek razrešitve začne konferenca SPESS s sklepom na podlagi utemeljenega in dokumentiranega pisnega predloga, ki ga lahko poda najmanj polovica članov SPESS.

Konferenca SPESS začne postopek razrešitve tudi, če je letna konferenca izrekla nezaupnico predsedniku SPESS. O razrešitvi odloča letna seja konference SPESS z večino vseh članov. Hkrati z razrešitvijo mora organ, ki je razrešil predsednika SPESS, začeti postopek izvolitve novega predsednika, do izvolitve pa naloge opravlja podpredsednik SPESS.

Predsednika v času njegove odsotnosti nadomešča podpredsednik.

PODPREDSEDNIK SPESS

33. člen

Podpredsednik v času odsotnosti predsednika predstavlja in zastopa SPESS. V tem času je odgovoren za celovito sindikalno politiko in izvajanje programskih usmeritev, materialno in finančno poslovanje ter izvajanje drugih dogovorjenih nalog in sklepov organov SPESS.

SPESS ima enega podpredsednika. Podpredsednika lahko nadomešča eden izmed članov predsedstva, ki ga določi predsedstvo SPESS.

Podpredsednik SPESS je lahko predčasno razrešen, če mu je letna konferenca izrekla nezaupnico. O razrešitvi se lahko odloča že na isti seji konference, kjer se hkrati začne postopek izvolitve novega podpredsednika.

GENERALNI SEKRETAR SPESS

34. člen

Generalni sekretar je soodgovoren za izvajanje programskih in drugih nalog SPESS, sklepov njegovih organov ter organizira njihovo izvajanje. Pri tem zastopa SPESS interno in eksterno. Koordinira delo na ravni SPESS in je odgovoren za obveščanje.

Generalni sekretar je odgovoren za organizacijsko utrjevanje SPESS in finančno poslovanje. Odloča o organizacijskih zadevah SPESS v skladu s tem statutom, drugimi akti in sklepi predsedstva SPESS.

Za svoje delo je odgovoren predsedniku in predsedstvu SPESS.

B. SINDIKAT PODJETJA

35. člen

Sindikata podjetja je temeljna oblika organiziranja in delovanja SPESS v podjetju.

36. člen

V sindikatu podjetja člani neposredno ali prek svojih oblik delovanja svobodno in samostojno izražajo svoje interese, jih usklajujejo med seboj in z drugimi organiziranimi sindikati v podjetju ter jih uveljavljajo samostojno ali prek organov soupravljanja v organih upravljanja podjetja in SPESS.

37. člen

Člani opredelijo organiziranost in delovanje sindikata podjetja v skladu z določili tega statuta in s pravili sindikata podjetja.

38. člen

Sindikata podjetja ima zlasti naslednje naloge in pristojnosti:

- usmerja, spodbuja in omogoča članom in vsem delavcem, da izražajo svoje posebne in skupne interese ter zahteve, usklajuje interese ter daje pobude in predloge v zvezi s vprašanji, ki zadevajo materialni in socialni položaj delavcev pristojnim organom podjetja in prek SPESS pristojnim organom oblasti in njihovim institucijam;
- obravnava predloge aktov in ukrepov podjetja, ki so pomembni za višji materialni in socialni položaj delavcev ter njihovo varstvo pravic;
- spremlja in nadzira izvajanje podjetniške in panožne kolektivne pogodbe ter drugih z njimi povezanih izvedbenih aktov podjetja;
- organizira in vodi pogajanja za sklepanje podjetniške kolektivne pogodbe;
- ščiti in pomaga članom pri uveljavljanju njihovih pravic iz celovite vsebine kolektivnih pogodb ter v primeru sporov zagotavlja članom brezplačno pravno pomoč;
- daje pobudo za ustanovitev sveta delavcev, z njim sodeluje in varuje pravice delavcev po zakonu o soupravljanju;
- predlaga kandidate za člane sveta delavcev in druge oblike sodelovanja delavcev v soupravljanju;
- predlaga ukrepe za zdrave in varne delovne razmere v delovnem okolju delavcev;
- uveljavlja različne oblike pritiska, vključno z organiziranjem in vodenjem stavke;
- izvaja naloge in sklepe organov SPESS;
- sklepa z direktorjem pogodbo o pogojih za delovanje sindikata podjetja;
- sodeluje pri oblikovanju določil statuta podjetja, kjer se opredeljuje vloga in položaj sindikata v podjetju;
- vodi evidenco članstva in nadzira izvajanje pravilnika o financiranju in finančno-materialnem poslovanju v sindikatu podjetja in SPESS;
- nudi materialno pomoč članom v okviru možnosti;

- vlaga predloge na sodišča za delovne in socialne spore;
- sprejema pravila sindikata podjetja;
- voli in imenuje sindikalne predstavnike v organe SPESS;
- odloča o sodelovanju z drugimi sindikati v podjetju;
- skrbi za primerno obveščanje delavcev in članov.

39. člen

Sindikata podjetja sprejme za svoje delovanje programske usmeritve ter operativne programe in ukrepe za njihovo uresničevanje. Pri njihovem načrtovanju in uveljavljanju je treba upoštevati tudi programske usmeritve in dokumente ter sklepe SPESS.

40. člen

Sindikati podjetij se lahko v skladu z medsebojnimi interesi povezujejo v različne oblike skupnega usklajevanja interesov in medsebojnega koordiniranja aktivnosti.

V ta namen lahko ustanovijo občasna ali stalna usklajevalno-koordinacijska telesa. Te oblike povezovanja opredelijo sindikati podjetij v svojih sindikalnih pravilih, lahko pa tudi s posebnim dogovorom ali sporazumom.

41. člen

Sindikata podjetja je dolžan zagotoviti, da se v statutu podjetja in drugih aktih, zlasti pa v kolektivni pogodbi podjetja, določijo obveznosti in odgovornosti upravnih in delodajalskih organov do sindikata podjetja tako,

- da mu bodo zagotovljene možnosti za svobodno delovanje in uporabo ustreznih ukrepov in načinov delovanja, skladno s statutom SPESS in pravili sindikata podjetja, ko gre za varovanje materialnega in socialnega položaja članov sindikata in delavcev;
- da bodo upoštevane pobude, stališča in predlogi sindikata podjetja o temeljnih vprašanjih položaja delavcev v odločanju na organih upravljanja podjetja;
- da ima možnost pred odločanjem o temeljnih vprašanjih ponovno preverjati stališča in interese članov sindikata podjetja;
- da mu je zagotovljena dostopnost do vseh informacij in strokovnih podlag za delovanje in oblikovanje predlogov in stališč do aktualnih vprašanj in problemov;
- da sta mu zagotovljeni potrebna strokovna in druga pomoč pri oblikovanju predlogov odločitev;
- da so mu zagotovljeni prostorski, materialni in drugi pogoji za delo;
- da je sindikalnim zaupnikom omogočeno opravljanje sindikalnega dela med delovnim časom in plačilo za delo, skladno z določili pogodbe o pogojih za delovanje sindikata podjetja ali kolektivno pogodbo divizije in podjetja;
- da lahko upokojeni člani uveljavljajo svoje pravice;
- da bo opravljal druge zadeve, ki neposredno vplivajo na položaj delavcev oziroma članov.

42. člen

Sindikalne podružnice in sindikalne skupine so notranje organizacijske oblike delovanja članov sindikata podjetja.

Praviloma sindikalne skupine oblikujemo v sindikatu podjetja, ko v podjetju ni delovnih enot zunaj kraja sedeža podjetja. Sindikalno podružnico pa praviloma oblikujemo v delovni enoti zunaj kraja sedeža podjetja.

V primeru, da je sindikalna podružnica notranje organizirana po sindikalnih skupinah, le-to vodi odbor zaupnikov na čelu s predsednikom sindikalne podružnice.

43. člen

Organi sindikata podjetja so:

- zbor članov,
- zbor zaupnikov,
- izvršilni odbor,
- nadzorni odbor.

ZBOR ČLANOV

44. člen

Najvišji organ sindikata podjetja je zbor članov, ki ga skliče izvršilni odbor sindikata podjetja praviloma vsakih pet let. Sklic zbora članov lahko zahteva najmanj tretjina vseh članov sindikata podjetja.

Zbor članov sestavljajo vsi člani sindikata podjetja. Zbor se lahko organizira tudi po delih.

Zbor članov:

- oceni delovanje sindikata podjetja in njegovih organov v preteklem obdobju;
- sprejme programske usmeritve za delovanje sindikata podjetja za prihodnje obdobje;
- sprejema pravila oziroma spremembe in dopolnitve pravil sindikata podjetja;
- izvoli zaupnike.

ZBOR ZAUPNIKOV

45. člen

Najvišji organ sindikata podjetja med dvema zboroma članov je zbor zaupnikov, ki ga skliče izvršilni odbor sindikata podjetja in ga sestavljajo vsi sindikalni zaupniki v podjetju.

Sklic zbora zaupnikov je obvezen, če ga zahteva najmanj tretjina sindikalnih podružnic ali tretjina sindikalnih zaupnikov.

Zbor zaupnikov ima praviloma enake naloge in pristojnosti kot zbor članov, zlasti pa:

- obravnava aktualna sindikalna in organizacijska vprašanja v podjetju;
- obravnava pomembnejša vprašanja materialnega in socialnega položaja članov in delavcev v podjetju in širše;
- obravnava in sprejema spremembe in dopolnitve sindikalnih aktov ter drugih pomembnejših aktov podjetja;
- sprejme ugotovitveni sklep o sestavi izvršilnega odbora sindikata podjetja;
- izvoli v skladu s pravili sindikata podjetja podpredsednika sindikata podjetja ter člane nadzornega odbora;
- odloča o drugih vprašanjih, pomembnih za sindikat podjetja, člane in zaposlene;
- sprejema poslovnik o svojem delu.

PRESEDNIK SINDIKATA PODJETJA

46. člen

Predsednik sindikata podjetja predstavlja, zastopa, vodi delo sindikata v podjetju.

Predsednika sindikata podjetja volijo člani na neposrednih tajnih volitvah za 5-letni mandat.

Naloge, pristojnosti in izvedba volitev predsednika sindikata podjetja so opredeljeni v Pravilih sindikata podjetja.

IZVRŠILNI ODBOR

47. člen

Izvršilni odbor sestavljajo sindikalni zaupniki, izvoljeni v sindikalnih podružnicah oziroma skupinah, in predsednik sindikata podjetja, v skladu s svojimi pravili.

V delu izvršilnega odbora lahko sodelujejo vabljeni člani sveta delavcev, vendar imajo le pravico do razprave.

Izvršilni odbor:

- vodi delo sindikata podjetja,
- uresničuje sprejete sklepe,
- poroča članstvu o delu sindikata podjetja,
- vodi finančno materialno poslovanje in
- predstavlja sindikat podjetja na čelu s predsednikom.

Izvršilni odbor za čas svojega delovanja imenuje sekretarja in blagajnika sindikata podjetja.

Seje izvršilnega odbora sklicuje in vodi predsednik sindikata podjetja oziroma podpredsednik v skladu s pravili sindikata podjetja.

NADZORNI ODBOR

48. člen

Nadzorni odbor opravlja naloge:

- spremlja in nadzira finančno in materialno poslovanje sindikata podjetja, ki kot pravna oseba odloča o prometu blaga in storitev, ter skladnost tega poslovanja z zakoni in sprejetimi akti SPESS in sindikata podjetja;
- nadzira plačevanje in odvajanje sindikalne članarine v skladu s sprejetimi akti;
- kontrolira letni zaključni račun sindikata podjetja;
- sodeluje v pripravi pravilnikov in drugih aktov, ki urejajo financiranje in finančno materialno poslovanje v SPESS;
- poroča o svojih ugotovitvah na zborih članov, zborih zaupnikov in izvršilnem odboru.

Člani nadzornega odbora izvolijo predsednika nadzornega odbora iz svoje sestave.

Član nadzornega odbora ne more biti član izvršilnega odbora.

ZAUPNIK

49. člen

Člani sindikalne podružnice oziroma skupine med seboj izvolijo sindikalne zaupnike. Število sindikalnih zaupnikov je odvisno od števila članov sindikalne podružnice oziroma skupine, organiziranosti delovnega procesa (eno- ali večizmensko delo), dislociranosti posameznih delov delovnega procesa in drugega.

Število sindikalnih zaupnikov se določi s pravili sindikata podjetja, s podjetniško kolektivno pogodbo ali pogodbo med direktorjem in sindikatom podjetja o zagotavljanju pogojev za delo sindikata v podjetju.

Sindikalni zaupnik ima status pooblaščenega sindikalnega predstavnika in uživa zaradi sindikalne dejavnosti v skladu z zakonom in kolektivnimi pogodbami delovno-pravno imuniteto.

50. člen

Sindikalni zaupnik predstavlja člane sindikata, katerih zaupnik je in zastopa njihove interese. Je tudi nosilec in usklajevalec dela sindikalne podružnice oziroma skupine ter koordinator dela med organizacijsko obliko sindikata, ki jo predstavlja, in sindikatom podjetja ter drugimi organi podjetja, ko gre za specifične interese članov, ki jih predstavlja.

51. člen

Sindikalni zaupnik:

- je nosilec realizacije sindikalnih nalog in akcij;
- sklicuje in vodi sestanke sindikalne podružnice oziroma skupine;
- ugotavlja interese, pobude, mnenja in zahteve članov ter jih uveljavlja in usklajuje z interesi in zahtevami drugih sindikalnih podružnic oziroma skupin v zboru zaupnikov ali izvršilnem odboru, organih soupravljanja podjetja ter organih SPESS;
- tekoče seznanja člane z delom in rezultati dela sindikata podjetja in SPESS ter z odločitvami in ukrepi organov upravljanja in soupravljanja delavcev, ko gre za materialni in socialni položaj delavcev podjetja;
- sodeluje s predstavniki delavcev v organih soupravljanja podjetja in jim zagotavlja potrebno strokovno in drugo pomoč pri njihovem delu;
- spremlja izvajanje varstva pri delu in daje pobude za izboljšanje delovno-bivalnih razmer delavcev;
- spremlja socialno stanje članov ter zanje predlaga socialno pomoč;
- krepi sindikalno pripadnost in pridobiva nove člane ter ažurira evidenco članov;
- vodi aktivnosti v zvezi s pripravo oblik sindikalnega boja, vključno s stavko.

52. člen

V sindikatu podjetja z večjim številom članstva, večizmenskimi delom in dislociranimi delovnimi enotami lahko člani imenujejo neomejeno število sindikalnih poverjenikov, ki nimajo statusa sindikalnega zaupnika.

Pravice in dolžnosti sindikalnega poverjenika se določijo v pravilih sindikata podjetja in kolektivnih pogodbah podjetja.

V. ODNOSI IN SPREJEMANJE ODLOČITEV

53. člen

Medsebojni odnosi pri sprejemanju odločitev v vseh organizacijah in organih SPESS temeljijo na upoštevanju različnih mnenj, nasprotnih argumentov, demokratičnem usklajevanju različnih interesov in stališč, odgovornosti za predlaganje in sprejem odločitev, javnosti dela organov, nadzoru članstva nad delom organov in pravočasnem medsebojnem obveščanju.

54. člen

Pri sprejemanju odločitev v posameznih organih SPESS mora biti prisotna večina članov organa. Odločitev je sprejeta, če zanjo glasuje več kot polovica prisotnih članov organa, razen če s statutarnimi akti ni drugače določeno.

Odločitve se sprejemajo z javnim ali s tajnim glasovanjem oziroma na način, kot ga določajo statutarni akti. Organ mora pred sprejemom odločitve, ki je bistvenega pomena za člane, pridobiti njihovo mnenje s predhodno javno razpravo, referendumom ipd.

Sindikati podjetij in organi SPESS določijo načine sprejemanja s pravili oziroma poslovniki.

55. člen

Organi SPESS so dolžni obravnavati pobude in predloge članov, nanje odgovoriti ter pri tem upoštevati načelo javnosti in odgovornosti.

Odločitve v organih SPESS se sprejemajo z usklajevanjem interesov in s sporazumevanjem.

56. člen

Za sprejemanje posameznih odločitev se lahko razpiše sindikalni referendum.

Zahtevo za razpis sindikalnega referenduma lahko poda posamezni sindikat podjetja s sklepom organa sindikata podjetja. Sklep o razpisu sindikalnega referenduma na ravni SPESS-a pa sprejme predsedstvo SPESS.

57. člen

Poziv na razgovor, na pogajanja in stavko se uporabi, če se na pobude sindikata ne odgovori ustrezno ali se sploh ne odgovori.

VI. VOLITVE V ORGANE SPESS

58. člen

Volitve razpiše predsedstvo SPESS najmanj 60 dni pred potekom mandatov.

Hkrati imenuje volilno komisijo, ki je sestavljena iz predsednika in dveh članov ter namestnikov. Z imenovanjem volilne komisije ta prevzame vodenje vseh postopkov v zvezi z izvedbo volitev. Člani volilne komisije morajo biti člani SPESS in ne smejo kandidirati v organe SPESS. Člani volilne komisije morajo s pisno izjavo potrditi članstvo v volilni komisiji in da ne bodo kandidirali v organe SPESS.

Mandat volilne komisije je 5 let.

Rok za evidentiranje kandidatov je 14 dni od objave razpisa v internih medijih.

Kandidatna lista mora biti znana najmanj 3 tedne pred razpisanimi volitvami.

Po objavi kandidatne liste sta predvideni predstavitev kandidatov in javna razprava.

59. člen

Kandidiranje in volitve članov ter nosilcev funkcij organov SPESS temeljijo na:

- načrtni, samostojni in javno vodeni kadrovske politiki;
- znanju, sposobnosti in ugledu nosilcev voljenih in imenovanih funkcij;
- oblikovanju odprtih kandidatnih list za nosilce funkcij in člane organov;
- volitvah nosilcev funkcij in članov organov;
- odgovornosti organov za varstvo sindikalnih zaupnikov in drugih sindikalnih predstavnikov pri uveljavljanju interesov članov ter izvajanju sindikalne politike.

60. člen

Evidentiranje članov in nosilcev funkcij organov SPESS temelji na:

- načelih javnosti;
- določilu, da so v evidentiranje vključeni člani in organi;
- določilu, da se praviloma evidentira več možnih kandidatov, kot jih bo izvoljenih;
- določilu, da mora vsako evidentiranje vsebovati obrazložitev in soglasje evidentiranega za sodelovanje v nadaljnjem kandidacijskem postopku.

61. člen

Pri kandidacijskih in volilnih postopkih v SPESS se upoštevajo merila:

- najmanj 1-letno članstvo v SPESS;
- ugled in zaupanje med člani sindikata;
- strokovnost in usposobljenost kandidata za prevzem predlagane funkcije;
- dosedanje vključevanje v dejavnosti in uveljavljanje interesov članov ter SPESS;
- sprejemanje temeljnega programa SPESS ter izoblikovan osebni pogled na način njegovega uveljavljanja oziroma uresničevanja;
- sposobnost zaznavanja in definiranja realnih problemov, organiziranja in vodenja demokratične razprave ter pripravljenost sprejemanja argumentov in stališč drugih.

62. člen

V kandidacijskem postopku so naloge volilne komisije:

- preveri in ugotovi, kateri izmed evidentiranih kandidatov izpolnjuje merila za kadrovanje;
- članstvo seznaniti z evidentiranimi kandidati za člane organov in nosilce sindikalnih funkcij ter njihovimi pogledi na uresničevanje programa. Vsem evidentiranim kandidatom za nosilce sindikalnih funkcij morajo biti zagotovljene enake možnosti za njihovo osebno predstavitev.

63. člen

Predlog kandidatne liste za člane organov in nosilce funkcij SPESS določi organ, ki vodi volilne postopke.

Kandidatna lista se oblikuje na podlagi evidentiranih kandidatov, ki izpolnjujejo zahtevane kriterije.

64. člen

Volitve članov organov in nosilcev funkcij SPESS so praviloma tajne.

Volitve se opravijo na podlagi odprte kandidatne liste. Volitve so veljavne, če sta glasovali najmanj dve tretjini članov volilnega telesa.

65. člen

Pri odprti kandidatni listi, s katero se voli več kandidatov, so izvoljeni tisti kandidati, ki so dobili največ glasov.

Če dobi več kandidatov enako število glasov, je treba za te kandidate volitve ponoviti.

66. člen

Pri odprti kandidatni listi, na kateri se voli samo en kandidat, je izvoljen tisti, ki je dobil največ glasov.

67. člen

Mandat stalnih organov v SPESS je pet let.

Mandat nosilcev funkcij in članov organov je enak mandatu organov. Nosilci funkcij in člani organov v SPESS so lahko na isto ali drugo funkcijo izvoljeni tudi večkrat zaporedoma.

Nadomestne volitve za člane in nosilce funkcij v organih SPESS se opravijo po enakem postopku kot redne volitve.

C. SINDIKAT SPESS NA OBMOČJU**68. člen**

Sindikati podjetij lahko ustanovijo Območne odbore SPESS.

Območni odbor je skupni usklajevalno-koordinacijski organ ustanoviteljev območnega odbora ter oblika in metoda dela SPESS. Sestavljajo ga do največ trije sindikalni zaupniki sindikatov podjetij.

Območni odbor voli oziroma imenuje predsednika in po potrebi sekretarja. Območni odbor SPESS določi oblike in način svojega delovanja s pravili, v katerih so določene tudi njegove naloge in pristojnosti. Za delovanje območnega odbora so obvezujoči sklepi organov SPESS.

VII. FINANCIRANJE IN FINANČNO-MATERIALNO POSLOVANJE**69. člen**

SPESS financira svojo dejavnost po načelu samofinanciranja s članarino in z drugimi prihodki.

Sredstva, zbrana s članarino, so last SPESS.

S sredstvi razpolaga in za njihovo smotrno porabo skrbi in odgovarja predsedstvo SPESS.

70. člen

Višino sindikalne članarine določi kongres SPESS po predhodni razpravi med člani. Članarina se plačuje od bruto plače.

Začasno brezposelni člani, člani z dohodki, ki ne dosegajo praga minimalne plače ter člani – upokojenci plačujejo članarino v pavšalnem znesku, ki ga določi konferenca SPESS.

Člani, ki v času nezaposlenosti ne prejemajo nadomestila, ter člani, ki služijo vojaški rok, in upokojenci, ki prejemajo varstveni dodatek, ne plačujejo članarine.

71. člen

Zbrana članarina je namenjena za financiranje delovanja organizacij in organov SPESS.

Osnovno delitveno razmerje članarine za posamezno raven sindikalne organiziranosti temelji na programskih nalogah in projektih, ki se izvajajo na posamezni ravni.

72. člen

V SPESS se poleg načela sofinanciranja lahko uveljavi tudi načelo solidarnosti in vzajemnosti, kadar posameznim sindikalnim organizacijam sredstva ne zadoščajo za njihovo dogovorjeno dejavnost.

73. člen

SPESS lahko za uresničevanje svojih nalog ustanovi namenske sklade.

Sklep o tem sprejme predsedstvo SPESS po predhodni obravnavi v sindikatih podjetij in drugih oblikah organiziranja SPESS.

Sklep vsebuje naziv, namen, vir sredstev, merila za uporabo ter njihove organe upravljanja in nadzora.

74. člen

SPESS vodi finančno-materialno poslovanje v skladu z veljavnimi finančnimi predpisi in pravilniki.

Strokovna in administrativno-tehnična dela v zvezi s finančno-materialnim poslovanjem se lahko zagotovijo v okviru lastne, pogodbene ali skupne finančne službe z drugimi sindikati.

75. člen

Organi in organizacije SPESS morajo najmanj enkrat letno seznaniti člane s plačevanjem in porabo članarine.

VIII. OBVEŠČANJE

76. člen

SPESS oziroma njegovi organi so dolžni pravočasno obveščati svoje članstvo o svojih aktivnostih, sklepih, stališčih in akcijah, ki jih vodijo, ter o rezultatih svojega delovanja.

Predsedstvo SPESS v ta namen izdaja občasne pisne informacije.

SPESS obvešča svoje člane tudi na spletni strani in intranetnem portalu.

IX. ZNAKI IN MEDALJE**77. člen**

SPESS ima svoj znak v obliki stilizirane kratice »SPESS« in zastavo.

78. člen

SPESS podeljuje zaslužnim sindikatom podjetij ter drugim oblikam organiziranja SPESS in članom organov ustrezna priznanja za njihov prispevek k uveljavljanju in uresničevanju vloge in nalog SPESS.

79. člen

Znak, zastavo in ustrezne oblike priznanj ter postopek, merila in način njihovega podeljevanja določi predsedstvo SPESS s posebnim aktom.

X. PRAVNA OSEBA**80. člen**

SPESS, sindikati podjetij in druge oblike sindikalne organiziranosti so pravne osebe in samostojni nosilci pravic in obveznosti.

Določene pravice pravne osebe lahko po pooblastilu opravljajo tudi posamezne organizacijske oblike znotraj sindikatov podjetij in SPESS, kar opredelijo sindikati podjetij s svojimi pravili, predsedstvo SPESS pa s posebnim sklepom za druge organizacijske oblike.

81. člen

SPESS, sindikati podjetij in druge pravne osebe imajo svoj žig in transakcijski račun.

Žig je okrogle oblike, premera 35 mm, njegova vsebina zajema:

- dejavnost energetike;
- Sindikat pridobivanja energetske surovine Slovenije;
- v sredini žiga je emblem sindikata v obliki stilizirane kratice »SPESS«.

XI. STROKOVNA SLUŽBA

82. člen

Za opravljanje strokovnih, administrativnih ter drugih del in nalog lahko ustanovijo SPESS, sindikati podjetij in druge oblike organiziranja lastno strokovno službo ali skupaj z drugimi sindikati skupno strokovno službo.

Odločitev o strokovni službi na ravni SPESS sprejme predsedstvo SPESS.

Organiziranost strokovne službe in medsebojne odnose skupno uredijo ustanovitelji s posebnim aktom.

XII. PРАВNA SLUŽBA

83. člen

SPESS lahko samostojno ali skupaj z drugimi samostojnimi sindikati ustanavlja službe pravne pomoči, ki zagotavljajo članom brezplačno pravno pomoč pri varstvu njihovih pravic.

Sklep sprejme predsedstvo SPESS po razpravi v sindikatih podjetij.

XIII. MEDNARODNO SODELOVANJE

84. člen

SPESS v mednarodnem sindikalnem gibanju razvija in krepi stike s sorodnimi sindikati sosednjih držav in državami Evrope, sindikalno povezanost in sodelovanje v prid skupnega urejanja in izboljševanja materialnega in socialnega položaja delavcev ter varstva njihovih pravic.

XIV. PREHODNE IN KONČNE ODLOČBE

85. člen

O ustanovitvi, razdružitvi, priključitvi ali ukinitvi SPESS ter o združitvi z drugimi sindikati odloča kongres SPESS na podlagi odločitve članstva.

Odločitev je sprejeta, če zanjo glasujeta dve tretjini vseh delegatov kongresa.

Pobudo za združitev, razdružitev ali ukinitvev SPESS lahko da najmanj desetina članov in konferenca ali kongres SPESS.

Konferenca SPESS v času med dvema kongresoma sprejme ugotovitveni sklep o vstopu ali izstopu posameznega sindikata podjetja v SPESS ali iz njega.

86. člen

Statut ter njegove spremembe in dopolnitve sprejemata kongres ali konferenca SPESS. Sklep začne veljati z dnem sprejema.

87. člen

Statut razlaga predsedstvo SPESS, ki tudi predlaga ustrezne spremembe in dopolnitve. Prav tako predsedstvo spremlja in presoja skladnost vseh drugih sindikalnih aktov s tem statutom.

88. člen

Ta statut je bil sprejet na Ustanovnem kongresu Sindikata pridobivanja energetskih surovin Slovenije v Topolšici 10. 2. 1995, spremenjen na izredni konferenci SPESS v Velenju 2. 4. 1996 in spremenjen na konferenci SPESS, 01.03.2016

Velenje, 01.03.2016

Sindikat pridobivanja energetskih surovin Slovenije,

predsednik Peter BRŠEK